

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

زمان: ۹۰ دقیقه / شماره: ۱۳ / مدت: ۷۰ دقیقه

شماره نام و نام خانوادگی	نوع مدرسه	نوع مدرسه
شماره نام و نام خانوادگی	نوع مدرسه	نوع مدرسه

نیمسال دوم ۹۷-۹۶

رشته فقه و روای مهر ۹۴

مهر مدرسه

کتاب:	۳۹۶۲/۰۱
برج:	۱۳۹۷/۰۳/۳۰
روز:	۱۰
کتاب:	مکاسب محرمة
نسخه:	جلد اول: از ابتدای المسأله الثالثة عشرة (الغناء) من النوع الرابع مما يحرم الاكتساب به لكونه عملاً محرماً في نفسه تا پایان جلد اول (ص ۲۸۳-۲۸۵) جلد دوم: از ابتدای کتاب تا المسأله الثالثه (ما يأخذه السلطان) من خاتمه النوع الخامس (ص ۲۰۰-۷) به استثنای المسأله السادسة عشرة (القيادة) (ص ۳۸۵) و المسأله السابعه عشرة (الفاقه) (ص ۱۰-۷) و المسأله الحادية و العشرون (مدح من لا يستحق المدح) إلى المسأله الثامنة و العشرون (اليجر) (ص ۱۲۲-۵۱) و المسأله الأولى من خاتمه النوع الخامس (بيع المصحف) (ص ۱۶۴-۱۵۵)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علمیه: شهرستان: استان:

۱- عبارت «من يتعاطى الخبر عن الكائنات في مستقبل الزمان» تعریف چه کسی است؟ ج ۲ ص ۳۳ پ ۳

۰/۵

الف. کاهن

ب. قائف

ج. ساحر

د. منجم

۲- از دیدگاه مصنف قول أقوى در هر کدام از فروض «لو خصّ اللهو بما يكون عن بطرٍ» و «إن أريد باللغو مطلق الحركات اللغائية»، به

۰/۵

ترتیب چیست؟ ج ۲ ص ۴۷ پ ۲ و ص ۴۹ خط ۴

الف. کراهت - کراهت

ب. حرمت - حرمت

ج. کراهت - حرمت

د. حرمت - کراهت

۳- معیار تقسیم حکم «أخذ اشياء از ظالم» به حرام، مکروه و واجب چیست؟ ج ۲ ص ۱۹۸ پ ۳

۰/۵

الف. الأخذ و المأخوذ و المأخوذ منه

ب. نفس الاخذ و المأخوذ

ج. نفس المال المأخوذ

د. نفس الاخذ و الأخذ

۴- حکم فرض «أخذ الاجرة على أحد فردى الواجب التخيري بالخصوص بعد فرض كونه مشتملاً على نفع محلل للمستأجر و المفروض

۰/۵

أنه محترم لا يقهر المكلف عليه» چیست؟ ج ۲ ص ۱۳۶ پ ۲

الف. جائز إن كان كفاً أو تعدياً

ب. مکروه إن كان تعدياً

ج. جائز إن كان توصلياً

د. حرام إن كان توصلياً

۵- با توجه به آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ» (لقمان: ۶) به سؤالات زیر پاسخ دهید. ج ۱ ص ۲۸۶ و

۲

۲۸۷ - ۲ نمره

الف) با توجه به روایاتی که «لهو الحديث» را به غناء تفسیر کرده‌اند، از دیدگاه مصنف چه خدشه‌ای در دلالت این آیه بر حرمت غناء وجود دارد؟

جواب: بناء بر این که «لهو الحديث» اضافه صفت به موصوف باشد، (۰/۵ نمره) غناء مُحَرَّم اختصاص به مواردی پیدا می‌کند که مشتمل بر کلام باطل باشد و دلالتی بر حرمت نفس کیفیت غناء ندارد ولو اینکه در کلام باطل نباشد. (۰/۵ نمره)

ب) کیفیت دلالت آیه مذکور بر حرمت نفس کیفیت غناء را بیان کنید.

جواب: آیه مذکور دلالتی بر حرمت نفس کیفیت غناء ندارد مگر از حیث إشعار «لهو الحديث» (۰/۵ نمره) به این صورت که مطلق «لهو» مبعوض خداوند متعال است چه در کلام باشد چه در غیر کلام و اطلاق آن شامل نفس کیفیت غناء نیز می‌گردد. (۰/۵ نمره)

۶- از نظر مصنف، حکم إستماع غیبت در مسأله «إذا كان الشخص متجاهراً عند المغتاب، مستوراً عند المستمع» چیست؟ استدلال مصنف بر قول مختار را توضیح دهید. ج ۱ ص ۳۶۰ پ آخر - ۲ نمره

۲

جواب: مختار مصنف: با فرض جواز غیبت توسط قائل، أقوى جواز إستماع آن بر سامع است. (۱ نمره)

زیرا غیبت با فرض جواز آن توسط قائل، قول غیر منکر است و اصل براءة بر عدم حرمت گوش دادن به آن، دلالت می‌کند. (۱ نمره)

- ۷- با دقت در روایت «أما الميسر فالنرد و الشطرنج، و كل قمار ميسر - إلى أن قال:- و كل هذا بيعه و شراؤه و الإنتفاع بشيء من هذا حرام محرّم» به سؤالات زیر پاسخ دهید. ج ۱ ص ۳۷۳ پ ۲ و ۳ - ۲ نمره
- الف) مصنف برای اثبات حرمت در کدام یک از مسائل چهارگانه قمار به این روایت صراحتاً استناد می کند؟
 جواب: بازی با آلات قمار بدون رهن (۰/۵ نمره)
- ب) مراد از قمار در روایت مذکور معنای مصدری آن است یا آلات قمار؟ دو قرینه برای جواب خود ذکر کنید.
 جواب: آلات قمار (۰/۵ نمره)
- قرینه اول: قوله: «بيعه و شراؤه» (۰/۵ نمره) قرینه دوم: قوله: «و أما الميسر فهو النرد» (۰/۵ نمره)
- ۸- با استناد و استدلال به «ما روی عن النبي (صلی الله علیه و آله) فی وصیته لأبی ذر (رضوان الله علیه): ویلٌ للذی یحدث فی کذب، لیضحک القوم، ویلٌ له، ویلٌ له، ویلٌ له» به سؤالات زیر پاسخ دهید. ۲ نمره
- الف) آیا کبیره بودن کذب، مشروط به ترتب مفسده بر آن است؟ چرا؟ ج ۲ ص ۱۳ پ ۲
 جواب: خیر، کبیره بودن کذب مشروط به ترتب مفسده بر آن نیست، (۰/۲۵ نمره) زیرا غالباً بر اکاذیب مضحکه که پیامبر (صلی الله علیه و آله) در روایت مذکور با تعبیر «ویلٌ له» از آن بر حذر داشته اند، ایقاع در مفسده مترتب نیست. (۰/۷۵ نمره)
- ب) آیا دروغ گفتن به شوخی حرام است؟ چرا؟ ج ۲ ص ۱۶ پ ۲
 جواب: بله (۰/۲۵ نمره) حرمت آن بعید نیست؛ زیرا اکثر اکاذیب مضحکه از قبیل دروغ هایی هستند که به شوخی گفته می شوند و در عین حال پیامبر (صلی الله علیه و آله) در روایت با تعبیر «ویلٌ له» از آن بر حذر داشته اند. (۰/۷۵ نمره)
- ۹- منظور از انتقاض به طرد و عکس در عبارت «الاستدلال علی حرمة اخذ الاجرة علی الواجبات بمنافاة الاستتجار للاخلاص فی العمل فاسد لإنتقاضه طرداً و عکساً بالمندوب و الواجب التوصلی» را توضیح دهید. ج ۲ ص ۱۲۶ پ ۴ - ۲ نمره
- جواب: انتقاض به طرد (مانع اُغیار نبودن استدلال) طبق استدلال ایشان، غیر از واجبات، اخذ اجرت بر عبادات مستحبی نیز نباید جایز باشد، زیرا در عبادات مستحبی نیز قصد قربت و اخلاص شرط می باشد. در حالی که جماعتی از فقها اخذ اجرت برای انجام عبادات مستحبی را جایز می دانند. (۱ نمره)
- انتقاض به عکس (جامع افراد نبودن استدلال) حرمت اخذ اجرت بر واجبات، شامل واجب توصلی نیز می شود، در حالی که با توجه به استدلال که دلیل حرمت را منافات اجاره با قصد قربت عنوان کرده، استدلال مذکور شامل واجب توصلی نمی شود زیرا در انجام واجب توصلی، قصد قربت لازم نیست (۱ نمره)
- ۱۰- دو نحوه اخذ و نتیجه مترتب بر هر کدام در عبارت «أن یعلم تفصیلاً حرمة ما یأخذ من جوائز السلطان و عماله و علمه بحرمة یكون قبل وقوعه فی یده» را بیان نمایید. ج ۲ ص ۱۸۲ پ ۱ - ۱ نمره
- جواب: اخذ بدون نیت ردّ جائزه به صاحب آن که در این صورت، غاصب است (۰/۵ نمره) و اخذ با نیت ردّ جائزه به صاحب آن که در این صورت، جایزه در دست او امانت شرعی است (۰/۵ نمره)